

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 178. szám.

Szombat, augusztus 6

Magyarország népmozgalma.

— augusztus 6.

A központi statisztikai hivatal most adta ki Magyarország legutolsó három esztendei népmozgalmáról szóló nagy munkáját.

A számok nagy tömkelegéből sok igen érdekes adat ragadja meg a figyelmet, de itt mi csak két pontot ragadunk ki. A statisztikának azt a részét, a melyek a születési arányra és a gyermekhalandóságra vonatkozik.

A statisztikai adatok egyrészt azt mutatják, hogy a születési arány csaknem az egész vonalon csökkent, másrészt a nagy gyermekhalandóságot tüntetik föl. Országos érdekű e két jelenséggel foglalkozni.

Ami a gyermekhalandóságot illeti, annak oka nagyrészt az, hogy közegészségügyi intézményeink elégtelenek és hogy kulturánk alacsony fokán áll s így áldásos vívmányait igen sok helyen nem érezteti, mert nem hat el mindenhová s ha el is hat, nem fogadják be.

A születési arány csökkenésének magyarázata pedig a gyerekszületések, a termékenység korlátozása.

Ennek orvoslására sok mindenféle javaslattal állottak már elő s különösen sok javaslat termett erre Franciaországban, ahol egyre jobban csökken a születések száma, de ezeknek a javaslatoknak egyike sem olyan, melylyel eredményt lehetne elérni.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a népesedés fokozása szorosan összefügg a nép-jólét emelésével. Ha a gyerek születése, eltartása nem kell, hogy aggodalommal töltse el a szülőt, mert nő a kenyérfogyasztók száma a családban, akkor majd nem fognak irtózni a szaporodástól. Mert a sze-

génység, a nyomor — ez a legnagyobb ellensége a házasságnak és a gyermeknek.

A szülők, apa és anya megfeszített munkával tudnak csak annyit keresni, hogy tengődve megélhessenek. És ekkor jön az anyaság, amely hosszú időre elvonja az egyik keresőt a munkától és azután — a gyerek nevelése, ellátása új gondokat ad a szülőknek.

Ezekből akarnak szabadulni, különösen azokon a vidékeken, ahol a nép megélhetési viszonyait az östermelés szolgálta. A föld, az édes anyaföld nagyon könnyen válik mostoha anyává. Elfogadja sokszor a munkát, a verejtéket, de nem ad érte semmit. Hónapok keserves fáradsága, göröngyöt turó nehéz munkája válik semmivé egy perc alatt. A büszke reménytel-pusztítja egy vihar, egy jégeső. És minden ily csapás, mely lesújtja a vetést, legázolja a reményt, lazítja a köteleket, amely a népet a földhöz köti, könnyebbé teszi a kivándorlást.

A biztos kenyér csábítja kifelé azokat, akik itt nem tudnak megélni, akik nem tudnak boldogulni. A biztos kenyér, amely talán baromi munkával, de megkapnak a gyárak kormos levegőjében az ipari vállalatok füledt, talán korai elsenyedést rejtő világában.

Ezt a momentumot kellene szem előtt tartani az azoknak, akik a népesedési mozgalmat a helyes irányba akarják terelni, akik meg akarják akadályozni a kivándorlást és a nyomor által támogatott angyalszínalást. Munkát kell adni a népnek, meg kell adni a lehetőséget, hogy az időjárás veszélyeitől függetlenül is megkeresse kenyerét, vagy hogy azok, akikhez a föld mostoha volt, gyárakban, ipartelepeken szerezhesék meg, amit elvesztettek.

Igy kapcsolódik egyik kérdés a másikba. Akik nem csak fölületesen foglalkoznak a néprétegek mozgalmával, azok eltolódásának, elhelyezkedésének kérdésével azok tisztán láthatják az összefonódó kapcsolatokat. Azok nagyon jól tudják, hogy a röghöz kötöttség az eredő oka a magyar nép szenvedésének, gyengülésének, fogyásának. Mihelyt ez megszűnik, már önállóbb lesz a nép és erős, megalapozott ipar föllendülése gazdagabbá, erősebbé teszi a nemzetet, leveszi ezer és ezer ember válláról a batyut. Észszerű szociális politika kell és akkor majd az istenáldás, a gyermek sem gondot, hanem örömet fog jelenteni.

HIREK.

— **Személyi hir.** Dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző több heti szabadságáról ma visszaérkezett Nagybecskerekre s mint alispáni helyettes átvette hivatala vezetését.

— **Ülések a városnál.** Nagybecskerek város tanácsa és iparhatósága ma délelőtt 11 órakor Strosz Béla vár. főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével ülést tartott, amelyen különféle folyó és panaszos ügyeket intéztek el.

— **A városi tisztikar köréből.** Pánics Dániel városi tanácsos szabadságidejének leteltével ma ismét átvette hivatalát.

— **Visszaérkeztek a bucsusok.** A tekiál bucsusok öt napi bucsujárás után ma délelőtt érkeztek vissza a hosszú és fárasztó utról. A bucsusokat délelőtt fél 12 órakor Prém József segédlelkész fogadta az Aradai-utnál s megáldván őket, a bucsusok az elbük kivonult nagyszámu hívőkkel együtt a templomba vonultak, ahol a szokásos háladási után szétoszlottak. A bucsujáróknak a nagy hőség és fáradalmak dacára, semmi bajuk nem történt s egytől-egyig egészségesen érkeztek vissza Tékiairól.

— **Kitüntetés.** Stájerlacról írják: Stájeriak-Anina bányaváros képviselőtestülete a f. hó 3 án megtartott közgyűlésében Stokk Frigyes ottani főjegyzőt — aki több éven át Torontálban is mű-

A „TORONTÁL” tárcája.

Bégától az Adriáig.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Írta: Dr. Czirbusz Géza

III.

Népelet

Finot a fajok kiválóságának és maradáságának nagy ellenese ugyancsak gyönyörűséget találta az illir háromszögben, ha látta, hogy még a szerbek sem tartoznak egyféle embertani jelleghez, de legalább ötböz. Legfeltűnőbb az 1—2 millió bosnyák között a sok szőke haju, kékszemű, nagy száú ember; míg a hegyi lakók kisebbek, barnák és szőghajuak, akár az Alpok lakói, ilyenek a tenger melléki szerbek, a morlakok is. A hercegovinaiakat ellenkezőleg hatalmas, vállas termet, göndörödő szakáll, finom száú hajzat és rendkívüli rugalmas izmok jellemzik. A mozlím bosnyákok kurta derekuak, széles nyakuak, mandula vagy keskeny nyílású szeműek és kis termetűek. A dalmata a földközi tenger típusához tartozik. Halvány arcú, barna vagy fekete-haju, vakító fogsorral, vastag csontokkal és izmokkal, inkább magas, mint közepes, átható tekintet.

Ami most a tömegek pszichológiáját, az ugynevezett néplelektant illeti, igaza van Finotnak, olyan ez, minő a regények pszichológiája, az író önmagát vagy egy-két embert fest benne, a nagy nép kollektív lelki rajzolata egyszerűen fictio.

Mindazáltal vannak történelmileg megállapított jellemvonások, melyek önként túlulnak a megfigyelő szeméi elé. Így p. o. a szerb-horvát-ság nyelvi egysége, amely büszkén a bosnyák „jázek nasi”-nak nevez. A bosnyákok ugyan azt vélik, hogy régiebbek a szerbknél s hogy a raguzai dialektus lett tulajdonképpen a szerb irodalmi nyelv, de az ellen a belgrádi tudós akadémia épp oly vehemensen tusakszik, mint a zágrábi tudós társaság. A horvátok miveltebbnek és haladőbb hajlamuaknak mondják magukat, nyelvük, mondják ők, a legideálisabb szerb-horvát nyelv. És van e büszke önértetben némi jogosultság. Mert közelebb estek az európai kulturális körhöz, mely okoskodáson, haladáson alap-szik, katolikusok lettek, inkább érezték tehát Rómának és az olaszoknak mivelődési hatását, mint a parttól beljebb lakó szerbek, kivál: a bogumil bosnyák nemességéből lett mozlím szerbek, akiknek ideálja a fatalismus és a drága semmittevés. Piheeni és uraskodni, ez a jelszó! A munka a parasztnak, a radnsáknak való. Ezért végtelen nyugalommal elpöfékel a napot, semmin meg nem indul, halgatag, tartózkodó viseletével az előkelőt játsza, szótartó, naiv, de szinte nevét-

séges fölénnyel nézi le a modern civilizáció haladását, vívmányait. Ez a reakciónárius, gögös maradi mozlimság, a bégek, az ország főemberei, a nemesek, nagybirtokosok s veszett ellenségei a svabának (osztráknak), míg a nemesi nemzethez, a magyarhoz történelmi emlékezetből és konzervatívizmusból erősen huznak, mert szeretik az uri népet, a bátorságot, az előkelő modort, ha mindjárt rongyos papucsban jár is.

Ez a bosnyák mult. Annak pusztulnia kell, mert utjában van a moderna államok és népek gondolkodásának. A jövőnek a keresztény modern civilizáció napjai kell hogy jöjjenek. A kisbérlek (a kmetek — öröklő jobbágyok), meg a kath. szerbek, azaz a horvátok és dalmaták perze rokonszenvesen nézik az új állapotokat, hol nem szabad garázdálkodni, lopni, verekedni ugyan, de amely rendesebb néprétegeknek biztosít jogokat. Ők követelik az urbériség teljes megszüntetését, a kmettelkek megváltását és a szabad birtoklást, amely ujítás perze tönkre silányítja a mozlím bosnyákok eddig élvezett jogait és elszegényíti, koldusbotra juttatja a dolgozni nem tudó és nem akaró bosnyák nemességet.

Az előtt mindennek okvetlenül, kikerülhetetlenül kellett megtörténnie, „sudjeno jest”, hiába való minden emberi erőlködés. Másrészt mindennek megjő a maga ideje „na vakat je”, perze az ember sem nem forszirozhatja, sem meg nem akadályozhatja, hogy ne jöjjön. Ez a bosnyákok

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIÓK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482—200.69

ALAPITTATOTT 1863. ————— FŐÜZLET SZEGEDEN. ————— ALAPITTATOTT 1863.

köddött — saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából nagy lelkesedéssel egyhangulag a város diszpolgárává választotta meg, hogy a közszereketben álló, tevékeny főjegyzőnek a város felvirágoztatása körül szerzett kiváló érdemeit ekkép méltassa. A távozó főjegyzőnek kiváló érdemeiért Krassó-Szörényvármegye alispánja, az oroviczai járás főszolgabírája, a lugosi kir. pénzügyigazgatóság és az oroviczai kir. adóhivatal elismerésüket fejezték ki.

— **Az orvosi karból.** Dr. Kleits János közkórházi igazgató-főorvos Uri-utcai lakásából a Melencei-utca 17. sz. alatti házába költözött át, ahol naponként délután fél 3-tól 5 óráig rendel.

— **Nagybecskerek város egészsége.** Dr. Weiterschan József városi ügyvezető orvos most nyújtotta be Nagybecskerek városának Julius havi egészségügyi viszonyairól szóló jelentését, amely szerint az elmúlt hónapban 58 születéssel szemben 50 haláleset fordult elő. A hét éven alul meghaltak száma 20, a hét éven felülieké pedig 30. Az egyes halálokok a következők: kanyaróban meghalt 1, hasihagyományban 1, gyermekhasmenésben 5, tüdővészben 11, veleszületett gyengeségben 3, gutaütésben 3, szervi szivbajban 1, tüdőgyulladásban 4, rákbetegségben 2, egyéb természetes halálok következtében pedig 17. Külsőorszak okozta haláleset az elmúlt hónapban 2 ízben fordult elő. Ami a város általános közegészségügyi viszonyait illeti, az elmúlt hónapban némi javulás volt észlelhető, amennyiben a születések száma jóval felülmúlja a halálozásokét, az általános megbetegedések is csökkentek, a hevenyfertőző betegségek közül pedig csak a könnyebb jellegű kanyaró lépett fel sürűbben, míg a vörheny csak szórványosan fordult elő. Tüdővészben 11 ember halt meg. Trachomára 144-et vizsgáltak meg, akik közül 1 tényleg trachomás volt. Rendőrorvosilag 17 megvizsgált közül kettőt ragályos betegséggel a kórházba szállítottak. Az országos betegápolási alap terhére 108 szegénysorsu részesült orvosi gyógykezelésben. A közkórházban felvettek 317, elbocsátottak pedig 282 beteget. Ugyanott meghalt 3 helybeli és 4 idegen. A városi menedékházban 27 férfi és 17 nő, az árvaházban pedig 24 gyermek volt ellátásban. Hevenyragályos betegségek után 23 formalin- és 35 gőzfekcskendéssel egybekötött lakástisztítást végeztek. Az élelmiszerek piacán tapasztalt rendellenességekről jelentést tettek az egészségügyi hatóságnak.

— **Csecsemők gyöngye belei** igen sokszor súlyos, sőt életveszélyes betegségek forrása. Ezt minden gyermekorvos tudja és ezért az anyának azt szokta ajánlani, hogy a legkisebb gyomorrontásnál vagy rendetlen székelés esetén egy esetleg két evőkanálnyi természetes **Ferenc József**-késérűvizet adjanak a kisdedeknek. Minden okos anya, aki ezt a tanácsot követi, örömei

világnézete. Még egy általános képzett-tömeg urálja, nyomja a lelket, ez már a törökségtől vett örökség, a keleties nemtörődömség, amely görögökön, szlavokon, albánokon uralkodik mindent a Balkán félszigeten. A Nyugat és Kelet közötti homiokegyenest ellenkező világnézet, mely az Adriától a Perzsa tengerig tartja fogva az emberek elméjét. Ezért mozdul oly nehezen a keleti, ezért szereti a megszokott piszkot, a hagyományos korrupciót, lelkiismeretlenséget, hazug csalafintaságot, mit balkanizmusnak lehetne nevezni.

Amellett bátor, ha meg nem verik, de utána ólmos csüggedtség és apathia fogja el a keresztény szlávot, épp úgy, mint a törököt s egyidőre behuzza terjedelmére felfújta chauvinizmusának vitorláit. „Vakat ja!” Majd jó az ideje!

A délszláv családias érzéséről, vallási bensőségéről, rokoni összetartásáról (persze a közügy rovására), dalos kedvéről és ragyogó képzelmeréről mindenki tud. A pobratinstwo, éltük fogytáig megkötött baráti frigy, leányok, legények, sőt a két nem között is igen rokonszenves vonás, délies, érzelmes szívek erőnye, mert ha nincsen bátyja a leánynak, mi iszonyu veszteség reá nézve, választ magának legényt, ki a bátyja szerepét játssa. Fontosabb ez a leány életében, mint az atyja, kinek a zadrágában, a közös háztartásban kevés a beleszólása. Az anyának és bátyának szeretetével, siralmával van tele a népköltészet. A guza mandolin-féle hangszer mindig kéznél van, különösen társasjátékok, tánc alkalmával, vagy estende a csilagos éjnek poetikus kigyuladásakor szebnél-szebb édesen melancholikus dalokat hallani a kertekben, folyók és tenger partján, vagy kün a mezőn, legelőn, pásztortűz fénye mellett...

Főlöttebb dicséretes a szláv, általában a déli ember mértékletessége ételben, tisztesség-érzete, szemérmessége a szerelemben.

fogja tapasztalni, hogy milyen szépen gyarapodik és milyen életvidám marad mindig kis gyermeke.

— **Kisiparosok kongresszusa.** A Magyarországi kisiparosok szövetsége f. év és hó 20. és 21-ikén Budapesten kongresszust tart. A kongresszuson a nagybecskereki ipartestület is képviseltetni fogja magát s ezért ezton is felhívja az összes helybeli kisiparosokat, hogy f. hó 7-ikén, vasárnap délelőtt fél 11 órakor az ipartestület helyiségében jelenjenek meg, ahol értekezlet lesz, amelyen a képviselőtestület határozni fog, hogy kik bizassanak meg a kongresszuson való képviseléssel.

— **Az északi és déli sark között** nem oly nagy a különbség, mint a puha fapadlók között, ha azokat a három óra alatt gyönyörű és tartós fényvel száradó valódi Eisenstädter-féle padlófény mázzal fényezzük vagy ha valami más csekély értékű anyaggal vonjuk be. Az Eglasine padlófény máz minden nagyobb festék- és fűszerkereskedésben kapható. Egyedüli gyárosa: Eisenstädter Testvérek fény mázgyára Bécs, IV/1. Ügyeljen a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol és minden dobozon látható. 299(4)—1.1

— **A rendőrség a bérkocsik ellen.** Megirtuk már, hogy Reitter Oszkár rendőrkapitány a rend fentartása érdekében a legszigorúbban jár el a bérkocsik ellen felmerült panaszokban. Így egy kocsiától, névszerint Török Györgytől több rendbeli mulasztásért tegnap megvonta a hajtási engedélyt, figyelmeztetvén gazdáját, Láng Andrást, a 15. szám egyfogatos tulajdonosát, hogy a jövőben pontosabb és lelkiismeretesebb kocsira bizza a hajtást. A rendőrkapitány el van határozva arra, hogy amennyiben a bérkocsitulajdonosok valamelyike ellen merülne fel panasz, az esetben a tulajdonostól megvonja a bérkocsitartás jogát is.

Crème de Beurre Parisienne

(Parisi Vaj-Crème) Ár 3 korona

Cosmetikában korszakalkotó találmány.

Az arc bőr minden abnormális tisztálanságát (vörös orr, szeplő, bibircs, ránc, stb.) **14 nap alatt eltünteti.** Paris elite kedvenc toilette cikke.

Főraktárak:

Paris: Rue Rigoletto 7.

London E. C.: Idol Lane 7—8.

New-York: Sohn Street 90.

Mailand: Via Aurelio Saffi 9.

Wien: G. R. Fritz.

Budapest: Török A.

Nagybecskerek **Nikolits E. gyógyszerháza, Gabona-tér.** Prospektus gratis.

Ezért oly szép és karcu és általán kedvelt a leány a családban és közeletben.

Az is déli szokás, hogy bármi fonák, sőt hanyag a szláv plasztikai érzéke építkezésében, butorban, szerszámban — szépen ruházkodik a felsőrdült ifjúsága, tisztán a házastársak, csupán a kis gyerekek futkosnak cigányos meztelenséggel és rongyosan az utcákon oláhoknál, úgy mint szerbeknél, dalmátoknál, bosnyákoknál. Az is érdekes, hogy a kath. szerb a fekete színt szereti. Fekete a kerek kis sapkája, bugyogója, harisnyája, cipője, ujjatlan zekéje, sőt még öve is, mi pedig szerbeknél rikitó. Ezek a sárga, piros és kék színeket szeretik. Néha oly cifrán öltözködnek, p. o. a bégek, hogy etnografiai múzeumokba vagy kiállításokra valók. Ez a keletieség a háziipar díszes cikkeiben is nyilatkozik. Szőnyegek, ruhaneműek, csipkék, törölk, főkötők, iszákok, keztyűk, papucok előállításában, himzésében, tarka színezésében igazán mesterek. No ezt a hasznót a perzsa, arab kulturának, általában a Keletnek számlájára kell írni s a törökség révén terjedt el a Balkán-félsziget népei között.

Annál kezdetlegesebbek házaik, konyhóik, gazdasági szerszámaik (a lószerszám kivételével). Így küllőlen, vasalatlan fakereken mozog, nyikorog a rozoga szekerük. Annak a keréknek közepén négyesgözü fatábla van s a szögek felett az ivesen kifaragott kerékta'pak. El lehet képzelni, micsoda kalimpázást, nyikorogást visznek véghez ezek a szekerek a közvetlen utcákon és árkos mezei utakon! Az ekéjük T alakú rudból áll, melybe 2—3 ökröt, lovat, öszvért fognak. A rud a végén pedig L alakú kihégyezett faczövek van illesztve. Ez helyettesíti a szántó vasat. A termést sarlózzák, a kukoricacsöveket botokkal, nem ám csépekkel szokták lemorzsolni, illetve kiverni. Boronának tükés-seprűs szolgál, melyre a gazda ül, a fia vagy felesége meg húzza.

— **Mulatság.** A bogárosi ifjúság augusztus hó 15-én jótékony célú zártkörű táncvigalmat rendez. A belépés díja: személyenként 2 korona, családijegy 5 korona.

— **Melyik anya nem ismeri** a csecsemőkori ijesztő betegségeit? A hányszékelést, a bélhurutot, a hasmenést s. b. Boldog az az anya, aki a „Kufeké” kiváló tulajdonságait megismerte és tudja, hogy a „Kufeké”-vel való táplálkozás kedvencének egészségét és fejődését előmozdítja és épen tartja. 284(6)—1.1

— **Állati hullák a Bégában.** Annak idején a város külön embert fogadott arra, hogy a vizen leuszó állati hullákat a kincstári erdőnél kihalássza és elássa. Egy darabig a fölfogadott ember rendesen végezte dolgát, most legutóbb azonban, megint gyakran volt részünk a városon végiguskáló dögök orrfacsaró látványosságában. Reitter Oszkár rendőrkapitány utána nézett a dolognak s megállapította, hogy a hullák kifogására rendes havi járandósággal fölfogadott Dimitrievics Joca feleje sem néz a Bégának s a hullákat nem fogta ki. Erre most a rendőrkapitány átirt a városhoz s kéri a város polgármesterét, hogy Dimitrievics azonnal bocsássa el a szolgálatból s helyette fogadjon fel egy megbízhatóbb embert.

— **Magas jutalék** mellett ügynököket, utazókat keres ablakredőnyök elárúsítására Schilling Simon és Társa ablakredőny-gyára Budapest, Gróf Zichy Jenő-utca 16., hová írásbeli ajánlatok és megrendelések intézendők. 640—2.1

— **Országos vásár.** Gyoma község előjárósága hirdetmény útján közli a nagybecskereki rendőrkapitánysággal, hogy ott a legközelebbi országos vásárt folyó hó 13., 14., és 15-én fogják megtartani. A vásárra sertések kivételével szabályszerű járattal és vérszentes területől mindenféle állat felhajtható.

Vinga községben folyó hó 19., 20. és 21-ikén tartanak országos vásárt, amelyre mindele állatok felhajtása meg van engedve.

— **Tévedés azt hinni** hogy a poloskák petéik kel ki nem irthatók. Ha a Löcherer Cimexin poloskairót használjuk, úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem keinek. — Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollarich gyógyszerháza Nagybecskerek és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 676—20.12

— **Orvosi törökből.** Werner Ignác dr., mint orv., torok- és fül-specialista, rendelését Temesvár-Belváros Jenőherceg-utca 6. szám, első emelet, 6. ajtószám alatt megkezte. 636—3.1

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt heten a következő bejelentések történtek:

Házasság: Nem volt.
Születések: Barthon János, rk. géplakatos, leánya. — Junger Pal, rk. kereskedő, leánya. — Tarcsul Dusan, gk. kőműves, leánya. — Csolak Dusan, gk. géplakatos, leánya. — Banyari János, rk. szabó, leánya. — Horvát

Főzni sem tudnak. Rántás készítéséről, husneműek szortirozásáról fogalmuk sincs. Uborka, bab, kása, kukorica-malé és puliszka, fejes káposzta, paradicsom az élelmük. A birka't lenyuzzák, nyársra húzzák, agyagba burkolják s lassan int sűtögetik egészben. Szárnyas elég van, de csak ünneppnap kerül asztalra, többnyire leves, csörba alakjában. De micsoda emélyítő elkészítésben, fűszerezéssel s kotyvasztékos mellékletekkel.

Csak kávéjuk jó. Ez is török kölcsönvétel. Persze cukor (legfeljebb mézzel) és tej nélkül isszák apró findsákból. Némelyik 30-al is beszőpogát naponként az összetört (nem örlött) szemű feketéből. Azért kutyabaja. Hogy a pálinka — általában kedvelt, ahol bor nincs, az természetes. Hiszen a szláv és germán népeknek ez a megölőjük és ernyeszőjük!

Megjegyzem, a városokban több az izlés, jobb a főzés, tisztábbak a lakószobák, sőt gazdagok oly fényűzést csapnak szőnyegekkel, ezüstneműekkel, virágokkal, italokkal, hogy az ember Szmirnában vagy Konstantinápolyban képzelje magát. Európai csinról, takarosságról azonban szó sincs. Szőnyeg, kárpitot mindenütt látni, de illemhely nincs, ha van, illemtelen és köpedelmes.

A szöbrre, nargiletre, likörre, cukortartóra van ezüst servize, de kópólada vagy az a bizonyos porcellán-servize, mely szerényen kuksol nálunk éjjel ágyunk alatt vagy a szekrényben, még a legelőkelebb urnál sem fedezhető fel a legszorgosabb kutatással sem. De bezeg hemzsegnék a vánkások varottas disztimneyei poloskától és szűziesen fehérítő egyéb parazitától s a szőnyegek alatt szárbogarak, okák, giliszták stb. valóságos specialista gyűjteményét rejtegeti a kis hamis bégecske.

János, rk. kőműves, leánya. — Felencz Miklós, rk. máv. kalauz fia.

Halálozások: Tischler Józsefné, rk. 26 éves, tifusz. — Hieber Hugóné, rk. 29 éves, tifusz. — Bogsa Anna, rk. 13 éves, vízbefült. — Feketics Ádám, rk. 81 éves kőműves, aggkór. — Dora Istvánné, rk. 68 éves, méhrak. — Jakob Elek, gk. 31 éves szolga, tüdővész. — Malajev Dusánné, rk. 31 éves, a. vetelés. — Özv. Schager Nandorné, rk. 73 éves, agyaguta. — Wagner Ferenc, rk. 47 éves kőműves, gyomorrák. — Özv. Sirató Józsefné, rk. 50 éves, májlob. — Grubics Istvánné, gk. 26 éves, vérmérgezés.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

Augusztus 11., 12., 13., 14. országos vásár.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Augusztus 6.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 751.4 mm. Hőmérséklet: maximum 24.5 C., minimum 15.8 C. Csapadék: —. Felhőzet: Cu. 8. Szélirány és erősség: W. 3.

Jóslat a következő 24 órára: Meleg. Zivatarok. Később változókéony. Hűvösebb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

TÁVIRATOK

Az utolsó ülés.

— A képviselőház ülése —

Budapest, aug. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma volt a visszavonhatatlanul utolsó ülése a nyári szünet előtt a képviselőháznak. Az ülés rövid volt s csak olyan formalitás, hogy hivatalosan is kimondhassák a nyári szünetet. A szünet körülbelül nyolc héttig fog tartani s szeptember 27-ikén lesz első ülése a Háznak. A mai ülésen még két interpelláció is hangzott el, melyek közül az egyik a marostordai állapotokra vonatkozott.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnök, aki negyed 12 órakor nyitja meg az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök bemutatja az újonnan megválasztott képviselőket, Münnich Kálmán, Nicky Pál gróf, Werner Gyula és Egri Béla mandátumait.

Ezután tudomásul veszi a Ház a főrendiház üzenetét az ott letárgyalt törvényjavaslatokról.

Révay Simon báró személyes kérdésben kér szót s visszautasítja Szmracsányi képviselőnek azt a vádját, mintha őt pánszláv segítséggel választották volna meg képviselőnek.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök indítványozza, hogy a képviselőház szeptember 26-ikáig napolja el magát és 27-én tartsa a szünet utáni első ülést.

A ház ehhez hozzájárul.

Most áttértek az interpellációkra.

Először Vertán Endre interpellálja a kultuszminisztert a tordai gimnázium ügyében. Interpellációját kiadják a kultuszminiszternek.

A másik interpelláló Déry Zoltán volt, aki a maros-tordai állapotok ügyében interpellálja a belügyminisztert. Panaszkodik a főispán ellen s kéri, hogy küldje ki a miniszter egy közegét az ottani állapotok megvizsgálására s a helyzet orvoslásával allítsa helyre a békét s a nyugalmat Maros-Tordában.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök kijelenti, hogy a maros-tordai állapotok dolgában már elrendelte

a vizsgálatot s érdemleges választ a vizsgálat befejezte után fog adni.

Ez volt az utolsó akkordja az új képviselőház első szakának, azután a honatyák minden jót kívántak egymásnak s ezzel az áldásos csönd átvette uralmát nyolc hétre a képviselőházban.

Minisztertanács.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma déután 5 órakor minisztertanács volt, a melyen a sürgős folyó ügyeket intézték el.

Uj képviselő.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Marosvásárhelyről sürgönyzik, ott a város első kerületében ma egyhangulag képviselővé választották munkapárti programmal dr. Székely Jenőt, Székely Ferenc igazságügyminiszter fiát.

A montenegrói királyság.

Budapest, aug. 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Czetinjei jelentések szerint ott nagyban készülnek Nikita fejedelem 25 éves uralkodói jubileumának megünneplésére, a melylyel egyúttal Montenegrót királysággá kiáltják ki. Az ünnepségeken több európai udvar képviselteti magát. Szerbiát és a királyt Sándor trónörökös fogja képviselni.

A spanyolországi kulturharc.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál” ered. táv.) Madridi jelentések szerint a spanyol kormány nagy előkészületeket tesz a holnapra tervezett san-sebastiani klerikális tüntetés ellen. A kormány ma nagyszámú csapatot összpontosított San-Sebastianban és környékén s el van tökéltve, ha a betiltott tüntetést mégis megkísérlének, azt minden erővel megakadályozza.

Határidő-üzet.

Budapest, aug. 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (augusztusra)	19.04	—
Buza (októberre)	19.70	—
Rozs (októberre)	14.30	—
Zab (októberre)	14.46	—
Tengeri (májusra)	11.36	—

Kapható Nagybecskereken: ROSA BÉLA, FENDLER JÓZSEF fűszerkereskedésben, s más kereskedésekben.

Közzgazdaság.

Kenderkészítő telep Klekken.

A szomszédos Klek községben legutóbb alakult meg a „Kenderfeldolgozó és értékesítő szövetkezet”, mely hivatva van arra, hogy a kendertermeléssel foglalkozó gazdák termékeiket az eddigiekénél megfelelőbben értékesíthessék s így gazdasági érdekeiket jobban megóvják. A fontos gazdasági mozzanatról az alábbi tudósítás számol be részletesen:

Ismeretes, hogy a kendert még röviddel ezelőtt kizárólag csak a háziszukségletet fedezésére termesztették. Az utóbbi időben azonban ez a cikk igen keesett lett a gyári feldolgozásra. Különösen Bácskában a kendertermelés igen hamar fellendült s nagyrészt ennek köszönhető, hogy ott a gazdálkodás mihamarább racionalisabb

iványba terelődött. Torontálvármegyében is már évekkkel ezelőtt kezdtek a gazdák nagyobb érdeklődést tanúsítani a kendertermelés iránt. A vármegye gazdasági egyesületének küzbenjárására a földművelésügyi miniszterium nálunk is tekintélyes segélyösszeget áldozott kenderszárítók létesítésére és különféle kedvezményeket nyújtott a gazdáknak a vetőmag beszerzésénél is. A gazdák közül azonban sokakat elidegenített a kendertermeléstől az eladásnál, illetve a termény értékesítése körül a kereskedők részéről támasztott különféle nehézségek.

A termelők ugyanis a kenderszár eladásánál különféle visszaéléseknek voltak kiszolgáltatva s árúikért sokszor a felét sem kapták annak, amennyit a feldolgozott nyerskender ára kített.

Ezek és más hasonló okok készítették a klekki kendertermelőket arra, hogy kenderfeldolgozó és értékesítő szövetkezetet létesítsenek, amely elmúlt vasárnap annak rendje s módja szerint meg is alakult. A szövetkezet megalakítása körül a főérdem feltétlenül dr. Irmay Nándor klekki körorvosé, aki felismerően azt, hogy a szövetkezet létesítése csakis előnyére válhatik a kendertermelőknél, különösen azokban a községekben, melyek a Béga mentén fekszenek s ahol módjukban áll a termelőknél a víz hajtóerejét kihasználni. Az ő fáradságtalan agitációjának köszönhető, hogy nemcsak Klekben, hanem Lázárföldön, Katalinfalván, Ittvarkon, Ittebon, Tamásfalván, Torontálujváron és Óregfalun is akadtak gazdák, akik csatlakoztak a szövetkezethez. De nemcsak dr. Irmay, hanem mindenki, aki a szövetkezet létesítésén fáradozott, megérdemli, a dicséretet, mert az ő munkájuknak lesz köszönhető, ha a jóljövődélmező kendertermesztés vármegyénkben is nagyobb méreteket fog ölteni s ha szövetkezeti együttműködésükkel követendő példaul szolgálják majd a többi gazdálkodóknak.

A szövetkezet július 31-ikén tartotta meg alakuló közgyűlését Klekben, a melyen a szomszédos községek érdekelte gazdái is tekintélyes számmal vettek részt.

Az alakuló közgyűlésen Kaufmann István gazdasági egyesületi előadó elnököt. Az alapszabálytervezet felolvasása után rögtön megjelentek a választások, melyeknek eredménye a következő: Igazgatónak dr. Irmay Nándort, aligazgatónak pedig Frauenhoffer Pétert választották meg. Igazgatótagok lettek: Hollinger János, Lefor József, Prém József, Grossmann Pál, Potye József és Bundi József. Felügyelő-bizottsági tagok: Fodor András, Behring Vilmos, Tausch Mátyás, Ókrész János, Nagy Pál, Varga István, Zwirner György, Lenhardt József, Kaiser Mátyás és Leihar Péter. Könyvelőnek Behring Pétert, pénztárosnak pedig Várady Miklóst választották meg.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, augusztus 4.

A budapesti értéktőzsdén a fennálló szilárd irányzat a lefolyt héten még megerősödött és a közönség részéről fokozott vételkedv mutatkozott. A nemzetközi és a helyi értékek egyaránt élénk érdeklődés tárgyát képezték és csaknem az összes forgalomba került értékpapírok áremelkedést értek el.

A forgalom élénksége leginkább a bankrésztvények iránt nyilvánult nagy keresletben jutott kifejezésre és az ezen résztvények iránt mutatkozó érdeklődés főleg kedvező felévi mérlegbejelentésekre vezethető vissza. Különösen a Magyar ált. hitelbank résztvények tüntetnek fel az elmúlt héttel szemben jelentékeny árjavulást, de keresettek voltak a helyi bankpapirok közül a Hazai bank, Magyar jelzáloghitelbank és Magyar leszámító- és pénzváltó bank résztvényei is, ugyancsak a Pesti magyar keresk. bank résztvények, melyek a mai napon egészen 4000-ig emelkedtek.

Az iparvállalati résztvények közül különösen kiemelendő a Ganz és T.-sa vasöntőde résztvények jelentékeny áremelkedése, mely főleg a Konstantinápolyban minden valószínűség szerint elnyerendő világi üzlettel hozható kapcsolatba. Nagyobb áremelkedésben volt részük a mai napon a Salgótarjáni közszénbánya résztvényeknek is, véleményvásárlások folytán. Ezekon kívül leginkább a Rimamurányi vasmű résztvények, továbbá a Nasicitanningsyári résztvények képezték időnként kereslet tárgyát.

Igen élénk forgalom fejlődött ki az elmúlt héten a közlekedési vállalati résztvényekben, melyek közül az Adria és Atlantica tengerhajózási résztvények nagy vásárlások folytán igen jelentékeny áremelkedést értek el a Budapesti közúti vaspálya és Budapesti villamos városi vasút résztvények is és kereslet mutatkozott még a Résztvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára résztvényei iránt emelkedő árfolyamok mellett.

A járadékpiac a lefolyt héten is el volt hanyagolva; a sorsjegypiacon leginkább a Magyar jelzáloghitelbanki konverzionális sorsjegyek iránt mutatkozott kereslet.

A pénzügyot az ultimo erősebben vette igénybe is itt némi feszültség mutatkozik.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:	aug. 4.	aug. 4.
Hagyar hitel részvény	852.50	862.25
Pesti magy. keresk. bank r. t. részv.	3372.50	3999 —
Ganz és T. sa vasöntőde részv.	3645 —	3710 —
Salgótarjáni kőszénbánya r.	639.50	649.50
budapesti közuti vaspálya-részvény	729.75	743.75
Adria tegerhajózási részvény	532.50	553.50
Atlantica tegerhajózási r.	293 —	324.50

Szerkesztői üzenetek.

Franzi. A versek nem közölhetők.

Bus akkordok. Méltányoljuk érzéseit, de, sajnalattal, nem közölhetjük.

A. B. A kért példányokat megküldöttük a kiadóhivatallal.

Alfa. Verséből a következő két sort itt kiadjuk:

Sűrű setét az éj
Dühöng a déli szél, . . .

Megjegyezzük azonban, hogy ezt a két sort is Arany János írta.

R. s. Alkalmadtán sorát ejtjük.

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

VASUT-ÜGY.

Magyar királyi államvasutak.

199.946/910. FIVa. sz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1910. évi június hó 22-én kelt 41327/III. sz. engedélye alapján 1910. évi augusztus hó 1-től visszavonásig a következő intézkedéseket léptetjük életbe:

1. a magyar belforgalomban (Fiumét is beleértve), továbbá a magyar, osztrák és a bosznia-hercegovinai vasutakkal való forgalomban feladásra kerülő kocsirakomány teheráru-küldemények felvételénél — az élőállat, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével — a vasuti üzletszabályzat 64. § a (2.) bekezdésében előírt eljárás fog alkalmaztatni.

2. A vasuti üzletszabályzat 63. § (12.) és 80. § (8.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a rakodási határidők általánosságban 9 nappali órára leszállítatnak. (A 9 nappali óra a közhírré tett raktári órák kezdetétől annak megszakítás nélkül való befejeztéig terjedő időtartam alapul vétele mellett számítottatik.)

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy:

a) az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt, — a vasut által berakandó — ugyszintén általában a felek által berakandó mindennemű kocsirakomány teheráru-küldemények, élőállat, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojas-küldemények kivételével, — ha azok elszállítása azonnal meg nem történik, — s a feladó áruját a pályaudvaron kívánja tároltatni, amennyiben azt a tároló helyiségek engedik, a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2.) illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. § a (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a lehető elszállításhoz csakis ideiglenes őrizetbe vétetnek;

b) a vasuti üzletszabályzat 67. §-ának (5.) bekezdésében, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba rendelt gabonaszállitványok, őrlémények és hüvelyesek, valamint az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállitványok és őrlémények a vasuti üzletszabályzat 64. § a (2) és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) bekezdése, illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. § a (1) bekezdésének alkalmazása mellett is, közérdekű érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fognak elszállitvatni.

Budapest, 1910. évi július havában.

9-X1

Az igazgatóság.

5723/1910. tkvi szám.

646-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Horovitz és Witrofszki bécsi cég végrehajthatónak Nikolits Gavra végrehajtást szenvedő ellen 371 kor. 50 fill. tőkekövetelés és járulékaik iránt folytatott ügyében, ugy a csatlakozott-nak tekintendő özv. Guttmann Jakabné és fiai cég javára 119 korona 28 fillér s járulékaiknak, a Macerata Giusepa trieszti cég javára 185 kor. 22 fill. s járulékaiknak, nyitrai, burgonya-szirupgyár Kacsman C. Frigyes nyitrai bej. cég javára 145 kor. s jár., Schlesner Henrik wieni cég javára 400 kor. tőke s jár.-nak kielégítése végett is az árverést elrendeli.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, nagybecskereki 2860. számú tkvben A. I. 2. sorsz. a. foglalt 3090/b/1. hrsz 292 □-öl területű ingatlan és a rajta levő 2531. öi. sz ház 1504 korona kikiáltási árban az 1910. évi augusztus 26-ik (huszonhat) napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék árverési termében (földszint, ajtószám 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál, vagyis 1002 kor.-nál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitel-szövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 150 kor. 40 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ug annyai %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék irattárában és a városi tanácsnál megtekinthetők.

Nagybecskerek n, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1910. évi június hó 10-ik napján.

Rektorisz Károly,
kir. törvéyszéki bíró.

Pályázati hirdetmény.

A gödöllői m. kir. méhészeti gazdaságban a folvó évben október hó 15-én megkezdődő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázat hirdettetik.

Fel fog vétetni 6 olyan egyén, kik 16-ik életévüket betöltötték, de 30-ik életévüket még tul nem haladták.

A felvételt kérő és 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez (Budapest, V., Országház-tér 11) folyó évi augusztus 15-ig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani:

1. Keresztlevel (születési bizonyítvány).
2. Az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány.

3. Hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő-, vagy erdő-gazdaságban, mint segédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább 1 évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földmives-, vagy kertmunkás-iskolát végzetek előnyben részesülnek.

4. Azok, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még szüleik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőknek a tanfolyamra való belépését megengedi.

5. Csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvánnyal együtt.

6. A hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő 2 év tartamával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek.

A tanfolyamra felveendő egyének a gazdaságban szabad lakást és államköltségben teljes ellátást kapnak, betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben is részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívánható felszereléseket, szerszámokat és eszközöket használatra szintén a gazdaságban kapják.

Azon esetben, ha a felvett tanuló év közben saját akaratóból távoznék a gazdaságból, az élvezett ellátás díját a szülő, vagy gyám megtéríteni tartozik.

Minden növendék 60 kor. ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

Budapest, 1910. évi július 21.

630-32

M. kir. földmiv. miniszter.

Szép, szebb, legszebb
lesz az a hölgy,
aki a világhírű Hajós-féle
Aradi Ibolya-Crémel

használja.

Varázsszerű gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget és mindennemű arc-tisztatlanságot.

Minden hölgy, aki esodacrémet csak egyszer használja, el van ragadtatva annak kitűnő hatásától. Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságú tégely 2 korona. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól, a bevásárlásunknál csakis Hajós-féle Ibolya-Crémel tessenék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

Hajós Arpad gyógyszerárban Arad.

Nagybecskereken: MELKUN DEZSŐ ur drogueriájában, továbbá minden nagyobb 434-20.16 gyógyszerárban.

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is

régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindenemü javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló, a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője

Nagybecskerek, Gizella-part 6.

439-10-8

18 éves csinos szőke (pékmester egyetlen leánya) 400.000 korona vagyonnal, kissé túlságosan fejlett testalkattal, mielőbb férjhez óhajt menni tisztes jellemű fiatal emberhez. Csakis komoly ajánlkozók kapnak választ. Schlesinger Berlin, 18. 605-5.3

Elegáns, butorozott

1 vagy 2 szobás lakást keres augusztus 15-re előkelő családnál egy intelligens fiatalember.

Ajánlatok küldendőek postafiók 62.

633-33

Rohitsy

Tempel - forrás. Szénsavdús, diétetikus, adító asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria - Legteljesebb gyógyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdaganatnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknek, a légutak hurutos bántalmainál.

Donati - a maga nemében a leggazdagabb tartalmú gyógyforrás legerősebb hatással. Foképen indikálva: idült bélhurutnál, obstitipational, epekövel, elhízasi bajlagnál, csúznál és cukorbetegségnek.

Legdusabb természetes magnézium-glaubersósforrások.

Saját termésü

ó- és ujbór

kitünő, többféle
:: minőségben,
igen jutányosan
:: kapható
Nagybecskereken

Dr. Nagy Dezsőnél.

225-x.21

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-400 korona. Hecht bankház, részvénytársaság. Budapest, Ferenciek-tere 6. 464-x.9

Braun Eduard hirdetési irodáját

Budapest VI., Révay-utca I. szám (Váci-körút sarok)

Foncière-palotába helyezte át.

Telefon: 128-24.

Telefon: 128-24.

Hirdetések felvétele

a világ összes hírlapjai részére.

Dijmentes felvilágosítások.

Kitüntetve: az első díjjal, elismerő okirat, aranyéremkeresztrel, újság-reklámnak MINTASZERÜ elkészítéseért.

632-1.1

Házigomba ellen

egyetlen elismert

= biztos szer

a „Serpulit“

Kiváló szakférfiak, a bel- és külföldi sajtó által ajánlva a „Serpulit.“ - Számtalan esetben kitünően bevált a „Serpulit.“ - Hatása biztos, házigombát öl, házigomba ellen véd, emellett a „Serpulit“ rendkívül olcsó.

Felvilágosítást szóval, vagy írásban szívesen ad a

SERPULIT R.-I.

Budapest, VI., Teréz-körút 38. sz. - Telefon 80-81
Prospektus ingyen és bérmentve.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJE

NAGYBECSKERÉK.

Külön Torontáli cipő-osztály. Olcsó gyári árak. Telefon 201-3.

Külön Torontáli cipő-osztály. Olcsó gyári árak. Telefon 201-3.

DIÁKOK!

Az iskolaév megkezdése előtt szerezzétek be külön a diákok részére a „Torontáli cipőgyár“-ban készített cipőszükségleteiteket, valamint

ing, gallér, nyakkendő, harisnyáitokat

Benó Testvéreknél azelőtt KOKITS A. F. Nagybecskerek.

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

és e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban betevő már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyenképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság

254x71-49

Aradáci-utcai házámban

egy nagy urasági lakás kiadó

Kurländer Imre

625—33

Kristály
forrássavanyuvíz.

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer orvos ajánlja. Kapható minden fűszer és csemegeüzletben, jobb vendéglőkben és kávéházban.

Szt. Lukács fürdő Kútvállalat R.-t. Budapest (Buda.)
469. 8—8

11681. sz. 1910.

591—22

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idel temesvári Szent Jakab

országos vásár

1. évi aug. 11-től bezárólag aug. 15-ig

fog megtartani.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus 11-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1910. évi július hó 12-én.

A városi főkapitányságtól.
BEE FERENC, főkapitány.

Titok

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölesönözhet a szobapadlónak a padló, szép és előkelő szint, amíg a valódi Eisenstädter-féle

EGLASINE
padló-fénymázt

Bejegyzett védjegy, nem használja.

Az „Eglasine“ három óra alatt megszárad.

Kemény mint a borostyánkő, gyönyörű tükröző szint ad.

Az „Eglasine“ teljesen szagtalan.

Az „Eglasine“ fény tartós, és ezért előszeretettel használják a KONYHABUTOROK fénye zésére is. — Kérjen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

„Eglasine“ padlófénymázt és ügyeljen a „Páncélos lovas“ védjegyre, amely minden dobozon látható.

Páncélos lovas.
299—103

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak e címre: 11x37.25

L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

Kronsteiner Károly-féle tartós és esőtálló mész facade-festékek

50 nuanceban, (törvényileg védve) kilogrammonként 24 fillértől feljebb. Évtizedek óta legjobbnak bizonyultak és minden utánzatot tulszárnyalnak. Egyedül célszerű festékanyag már festett facade-oknál. (325—10.9)

Email facade-festékek, nem színhagyóak, egyszeri alapfestésen email-kemények — pusztán hidegvizel felkeverve is már használhatók. Antiszeptikus, méregmentes, porösus. Ideális festék belső helyiségekhez, még nem festett facadeokhoz, faépítményekhez, nevezetesen: kamrákhoz, pavilonokhoz, kerítésekhez stb. Kaphatók minden nuanceban, költségük m²-enként 5 fillér.

Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve. Depot-ok minden nagyobb városban.

CARL KRONSTEINER WIEN, III., Hauptstrasse 120.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.